

Jaarverslag Welkom in Wageningen, jaar 2018

Doel

Ons doel is bijdragen aan een vreedzame en betrokken samenleving en een succesvolle integratie van vluchtelingen in Wageningen.

Onze doelgroep betreft dus statushouders, asielzoekers en 'oude' Wageningers.

Werkwijze

Welkom in Wageningen vindt het belangrijk om vanuit de vraag en wensen van de doelgroep te werken. In het contact met statushouders speelt het maatjesproject een belangrijke rol.

Daarnaast ontplooiden we diverse activiteiten ten behoeve van asielzoekers op beide Proces Opvang Locaties in Wageningen.

Contacten met al langer in Wageningen wonende mensen hebben we op verschillende wijze gelegd: via onze PR-activiteiten (Kletskraam, Molenmarktkraam, Nieuwsbrief, FB-site en website).

In het afgelopen jaar heeft Welkom in Wageningen een netwerk opgebouwd om meer voor onze doelgroep te kunnen bereiken met en via bestaande organisaties. We waren present op Open Dagen met onze kraam om mensen te informeren en vrijwilligers te werven. We zaten om de tafel met de gemeente, met het COA, we legden contact met kerken, met Rotaryclubs, met LHBTI-groep Shout en werden deel van het samenwerkingsverband 'WELSAAM". Binnen dit samenwerkingsverband in het Wageningse sociaal domein neemt Welkom in Wageningen deel aan de 'ontwikkeltafel vluchtelingen' samen met alle bij vluchtelingen betrokken Wageningse welzijnsorganisaties. Hierdoor zijn de korte lijnen met andere organisaties die op dit gebied actief zijn, versterkt.

Door voortschrijdend inzicht zijn we op enkele punten ook afgeweken van de activiteiten die we in eerste instantie beoogden uit te voeren. Vluchtelingenwerk Wageningen heeft een klankbordgroep opgezet waar behoeften van nieuwkomers worden geïnventariseerd en waar ideeën voor activiteiten getoetst kunnen worden. Daarmee verviel de noodzaak om als Welkom te inventariseren wat de wensen en ideeën van Wageningse statushouders zijn. Het Samen Eten project is 'uitgedoofd' door gebrek aan vrijwilligers die zo'n avond willen/kunnen organiseren: het kost veel moeite deelnemers te werven en voor een grote groep een maaltijd te verzorgen. Het samen eten vindt overigens wel meer op individuele basis plaats dan bij de start van Welkom. Als we met ons Maatjesproject aansluiting zoeken bij het landelijk opererende Buddy-to-Buddy-project zullen opnieuw groepsdiners worden georganiseerd.

We hebben ook niet voorziene activiteiten opgepakt en ontwikkeld: er is een Internationale Vrouwengroep opgericht, waarin asielzoekende en statushoudende vrouwen een belangrijke rol vervullen en Welkom neemt actief deel aan de zogenaamde Ontwikkeltafel Vluchtelingen van WelSaam.

Ook kozen wij ervoor om de activiteiten voor en met asielzoekers uit te breiden. Een belangrijke ontwikkeling is namelijk dat de asielprocedures sterke vertraging oplopen. Asielzoekers blijven nu veel langer in de twee procesopvanglocaties (hierna AZC's genoemd) dan voorheen. Eerder duurde hun verblijf slechts enkele weken; inmiddels is dat opgelopen tot ruim een jaar. Er is veel vraag vanuit de ruim 500 AZC-bewoners om Nederlands te leren, vrijwilligerswerk te doen, in contact te komen met Nederlanders.

In het vervolg van dit jaarverslag 2018 bespreken we onze activiteiten op de beide AZC's die Wageningen telt en onze inzet voor de Wageningse statushouders. Een financiële verantwoording is apart bijgevoegd.

Welkom in Wageningen heeft daarom de volgende activiteiten **op de AZC's** opgezet/uitgebreid.

We geven **Taallessen**. Taal is hét middel om contact te leggen. Op het AZC worden Nederlandse taallessen gegeven op drie niveaus.

- *Wanneer*: 1 keer in de week het hele jaar door, behalve twee weken in de kerstvakantie op de Leemkuil en 3 x per week 1,5 uur op de Bosrand.
- *Aantal vrijwilligers*: een pool van 6 vrijwilligers, waarvan 3-4 per keer aanwezig zijn op de Leemkuil en 9 vrijwilligers op de Bosrand
- *Aantal deelnemers*: 25 tot 30 deelnemers per keer, verdeeld in drie verschillende niveaugroepen op de Leemkuil en 10-20 deelnemers per les op de Bosrand.

Resultaten:

De resultaten zijn wisselend en afhankelijk van het leervermogen van deelnemers. Deelnemers worden wegwijs gemaakt in diverse online taalprogramma's voor zelfstudie. Sommige mensen die snel kunnen leren, worden na het verkrijgen van een verblijfstatus al op niveau A2 of zelfs B1 ingedeeld bij de inburgeringscursussen. Op deze manier hebben ze zich veel tijd en geld bespaard bij hun inburgering. Naast het geven van de taallessen wijzen de vrijwilligers de asielzoekers ook op mogelijkheden voor (taal)contacten in de stad, zoals de bibliotheek, 'Thuis' - de woonkamer van Wageningen, Open Monumenten Dag en Muziek bij de Buren. De vrijwilligers vergezellen waar mogelijk de asielzoekers naar deze activiteiten of bijvoorbeeld naar de markt om het geleerde in de praktijk te brengen.

Een vrijwillige taaldocent vertelt: "Na twee lessen over groente, fruit, iets kopen op de markt, dialoges met verkopers, ga ik weleens met groepjes naar de markt. En dan zie je de kwartjes vallen: ze ontdekken dat ze de verkopers vaak verstaan en de dapperen gaan zelf ook in het Nederlands iets vragen en kopen."

We onderhouden een **Pendeldienst** tussen De Leemkuil en het centrum van Wageningen. AZC de Leemkuil ligt een aantal kilometer buiten de stad en openbaar vervoer ontbreekt. We willen de AZC-bewoners de mogelijkheid bieden gemakkelijker naar de stad te gaan en boodschappen te kunnen doen. Bewoners worden vanuit het AZC door vrijwillige chauffeurs naar de stad gebracht en afgezet tegenover de bibliotheek en 'Thuis' - de woonkamer van Wageningen. Ze kunnen daar een kopje koffie of thee drinken en naar de markt lopen om boodschappen te doen.

- *Wanneer*: Elke woensdagochtend en elke zaterdagochtend en middag naar de stad en op de woensdagmiddag naar de tennisclub in Bennekom.
- *Aantal vrijwilligers*: 20 - 25 mensen
- *Aantal deelnemers*: 16 - 20 per keer

Resultaten:

De asielzoekers hebben nu de mogelijkheid om naar de stad te gaan voor boodschappen en deel te nemen aan tennislessen. Daarnaast vinden er bij elke rit korte contactmomenten, korte gesprekken plaats tussen de chauffeur en de meerijders.

De Nederlandse vrijwilligerspool is zeer divers (o.a. gepensioneerde mensen, een zelfstandig ondernemer, een cardioloog, een wetenschappelijk onderzoeker, een sociaal werker, een milieuadviseur, een accountant, een verpleger, een voormalig politiefunctiearis, een administrateur, een docent, een landbouwingenieur). Zij zijn erg enthousiast en vinden het een goede manier om vluchtelingen uit verschillende landen van nabij mee te maken en zich een beeld te vormen wat zich in hun land heeft afgespeeld.

Een vrijwillige chauffeur vertelt: "Door de ritten, de gesprekken en alles daaromheen worden Wageningers en nieuwkomers meer geïnformeerd en betrokken bij elkaars levensomstandigheden. Dit ervaren zowel de vrijwillige chauffeurs alsook de AZC bewoners. Het is een verrijking."

We verzorgen **Fietslessen** op het AZC.

Bewoners van het asielzoekerscentrum krijgen fietslessen volgens een methode ontwikkeld door pedaleren.nl.

- *Wanneer:* twee keer in de week
- *Aantal Vrijwilligers:* 8 - 10 vrijwilligers
- *Aantal deelnemers:* wisselend per les, ongeveer 50 bewoners van het AZC hebben in 2018 leren fietsen.

Resultaten:

Deelnemers zijn erg gemotiveerd om te leren fietsen. Ze zien dat fietsen in Nederland een deel van onze cultuur is. Na de fietslessen hebben ze een basisbeheersing van de fiets verkregen en kunnen veilig deelnemen aan het verkeer. Fietsen vergroot hun mobiliteit en bevordert hun mogelijkheid tot maatschappelijke deelname.

De vrijwillige coördinator fietslessen licht toe: "Ons doel is dat nieuwkomers meer mobiel worden. Wie fietst er nou niet in Nederland? Dit bevordert hun maatschappelijke deelname. De deelnemers blijken supergemotiveerd om te leren fietsen."

We organiseren een **Kido-groep** voor de peuters op het AZC

De kinderen hebben weinig speelgoed en de woonruimte is beperkt.

In de peutergroep worden kinderen van 2-3 jaar opgevangen, er is allerlei speelgoed. Er wordt geplakt, gekleurd en geveerd. Een vast onderdeel is het zingen van liedjes en er zijn veel prentenboekjes. Lekker spelen is de hoofdzaak.

- *Wanneer:* het hele jaar door drie ochtenden in de week van 10.00 - 12.00 (uitgezonderd de maand augustus en in de Ramadan kwamen geen peuters)
- *Aantal vrijwilligers:* 5, waarvan er elke ochtend twee vrijwilligers aanwezig zijn
- *Aantal deelnemers:* gemiddeld 5 peuters

Resultaten:

De peuters hebben in de kido-groep toegang tot speelgoed en speelmaatjes. Ze leren samen spelen, dat is vaak net als bij Nederlandse peuters nog heel moeilijk. Ze raken eraan gewend dat er Nederlands wordt gesproken, waardoor ze zich minder angstig gaan voelen en een beetje voorbereid zijn op hun schooltijd in Nederland. Zodra de kinderen eraan gewend zijn, komen ze heel graag. Hun ouders geven aan erg blij te zijn met de opvang. De ouders zijn ook welkom om in het peuterlokaal te blijven, ze luisteren mee met de liedjes en leren eenvoudige Nederlandse woorden die de vrijwilligers gebruiken in hun contact met de peuters.

Een vrijwilliger vertelt: "Mijn collega's en ik vinden het allerbelangrijkste dat de peuters vrij en blij kunnen spelen. We hopen dat we hen helpen zich een beetje op hun gemak te voelen in Nederland. We vinden het heel fijn als een aanvankelijk angstige peuter zich na een aantal keren op zijn gemak voelt, graag komt en onbekommerd speelt. En het is natuurlijk superleuk als we hen ineens tijdens het spelen een Nederlands liedje horen zingen."

In de stad is in 2018 onze voornaamste activiteit met statushouders het **Maatjesproject**.

Het maatjesproject koppelt inwoners van Wageningen en vluchtelingen.

Nieuwkomers hebben vaak weinig contact met Nederlanders en geven aan dat ze het moeilijk vinden om in contact te komen. Het maatjesproject is een laagdrempelige manier om met elkaar in contact te komen.

Een maatjes-voorbeeld:

Paul en Hayat zijn 2,5 jaar maatjes. Eerst spraken ze af in de bibliotheek, daarna gingen ze in winkels van alles bekijken. Ze eindigden steevast op een terrasje of in een café.

Hayat kwam steeds vaker samen met een vriend. Paul nodigde hen uit om samen kerst te vieren; dit waardeerden ze zeer. Ze helpen elkaar nu waar mogelijk.

Paul bracht Hayat in contact met een gepensioneerde heer; zij ontmoeten elkaar ook 1 keer in de week. Paul vindt het leuk hen meer laten zien van de Nederlandse cultuur. Zo zijn ze samen met een paar andere Eritrese mannen naar Rotterdam gegaan, hebben een Nederlandse boerderij bezocht, en zijn naar het Open lucht museum geweest. Hayat en zijn vriend doen regelmatig een koffiereceremonie voor Paul en zijn vrouw. Hier genieten ze allemaal van.

De koppeling

De koppeling gaat op basis van gelijkwaardigheid en betreft een sociale activiteit. Statushouders en asielzoekers worden aangemeld door diverse organisaties (Vluchtelingenwerk, klantmanagers van de gemeenten, vrijwilligersorganisaties, welzijnsorganisaties, het COA) of ze melden zich rechtstreeks aan bijvoorbeeld op de open dag van de AZC's.

Na inschrijving worden de vluchtelingen gekoppeld aan een Wagenings maatje op basis van overeenkomstige interesses zoals voetbal, koken, handwerken, filosofie, architectuur of in de tuin werken. Na de koppeling verzinnen zij samen wat ze gaan doen. Zij spreken meestal een keer per week af. De coördinatiegroep blijft via app contact houden met het Nederlandse maatje. Bij knelpunten wordt meegedacht en ondersteund.

Intervisie bijeenkomsten en interculturele trainingen

In het voor- en najaar zijn er intervisiebijeenkomsten waarbij de Nederlandse maatjes elkaar ontmoeten en vragen kunnen stellen. Hierbij worden ook gastsprekers uitgenodigd die over culturele communicatie en andere vraagstukken vertellen. De maatjes kunnen hier openlijk spreken over knelpunten die zij ervaren in contact bijvoorbeeld het gebrek van de Nederlandse taal en cultuurverschillen. In de winter wordt een gezamenlijke bijeenkomst gehouden met alle maatjes, samen gegeten en een feestje gevierd.

Wanneer: Elke maand worden er koppelingen gemaakt. De hoeveelheid tijd die de maatjes besteden aan hun onderlinge contact verschilt per koppel. Dit hangt af van wederzijdse behoefte en mogelijkheden. Gemiddeld gaan we uit van 2 uur per week per koppel.

Aantal vrijwilligers: De coördinatiegroep bestaat uit 3 vrijwilligers en een betaalde medewerker. Een coördinator die contacten houdt met organisaties in de stad, overziet alle koppelingen, spreekt alle aangemelde maatjes en legt ze uit wat het worden van maatje inhoudt. Twee koppelaar zorgen ervoor dat de vluchtelingen en Wageningers worden gekoppeld. Zij gaan mee naar ontmoetingen en helpen met het starten van de maatjesrelatie. Zij houden contact bij het ontstaan van problemen en helpen met het organiseren van de intervisiebijeenkomsten. Daarnaast is er nog 1 administratief medewerker die alle administratie en aanmeldingen bijhoudt.

Aantal deelnemers: Op dit moment zijn er 44 actieve maatjes koppels actief. Ongeveer 20 koppels zijn in het afgelopen jaar afgerond.

Resultaten:

Nieuwkomers komen in contact met Nederlanders. Ze hebben daardoor een Nederlands aanspreekpunt en vaak leidt dit ook tot het vergroten van hun netwerk, doordat ze samen activiteiten ondernemen, en gezinsleden of vrienden leren kennen. Voor sommige mensen betekent dit dat zij uit een isolement worden gehaald.

De coördinator vertelt een voorbeeld: "Het COA nam contact op met ons maatjesproject. Er woonde namelijk al vele maanden een transgender vrouw op het AZC, die nauwelijks uit haar huis kwam. Zij is gekoppeld aan een Wageningse studente. Fietsen was hun gemeenschappelijke interesse. De studente nam haar fietsend mee naar de bibliotheek, het huiskamerproject Thuis, de Universiteit, etc. Inmiddels heeft deze vrouw haar weg gevonden in Wageningen en gaat zelf elke dag naar het centrum om in de bibliotheek te studeren en naar de LHBTI bijeenkomsten van SHOUT. De Vrijwilligerscentrale helpt haar om vrijwilligerswerk te vinden. Het contact met het maatje betekende voor haar de opstap: "I really loved Anne. She took me everywhere. She gave me confidence and encouraged me to bike. We drank tea and biked and talked. She helped me feel happy." Ook voor de Wageningse studente leverde deze ontmoeting veel voldoening. Ze vond het fijn haar niet-Nederlandse netwerk uit te breiden en te proeven aan andere culturen."

Internationale Vrouwengroep

In 2018 is de Internationale Vrouwengroep ontstaan om vrouwen uit allerlei landen in Wageningen bij elkaar te brengen. Het begon met 15 vrouwen die om de tafel zaten om de behoeften en wensen te inventariseren. Inmiddels komen we 2 keer per maand samen in THUIS. We vieren feest, lachen, praten, dansen en leren van en over elkaar. Soms komt iemand iets vertellen, over bijvoorbeeld taalles, gezondheid of vrijwilligerswerk. De vrouwen komen vanuit verschillende landen en hebben verschillende leeftijden.

- *Wanneer:* 1 a 2x in de maand
- *Aantal vrijwilligers:* Er is een coördinatiegroep van 6 vrouwen met verschillende culturele achtergronden. Verder doen verschillende vrouwen uit de groep soms een gratis workshop (o.a. dans, koken of yoga).
- *Aantal deelnemers:* Er komen gemiddeld 20-30 vrouwen naar de bijeenkomsten; bij grotere feesten zijn het er soms wel 80.

Resultaten

De vrouwengroep is langzaam een plek aan het worden waar vrouwen die in het dagelijks leven vrij geïsoleerd leven, elkaar kunnen ontmoeten. Bij de vrouwengroep vinden ze gezelligheid en de erkenning dat ze er niet alleen voor staan. Steeds meer vinden we manieren om ook dilemma's en vragen bespreekbaar te maken. Daarin zijn we nog wel aan het zoeken. De vrouwen komen voornamelijk uit noordelijk Afrika en het Midden-Oosten. Inmiddels hebben ook de Soroptimisten en internationale studentenverenigingen zich aangesloten, waardoor de vrouwengroep nog beter ingebed is in de Wageningse samenleving.

Een deelnemster vertelt: "In 2018 zijn we met 30 vrouwen uit Afghanistan, Somalië, Iran, Syrië, Eritrea, Sudan en Nederland naar de Keukenhof geweest. Dat was een groot succes. Op de weg ernaartoe en op de terugweg is veel uitgewisseld, over persoonlijke levensgeschiedenissen maar ook over bijvoorbeeld het Nederlandse landschap. Een aantal vrouwen was nog nooit zover weg geweest voor een uitstapje. De kleurenpracht van de bloemen vonden ze overweldigend. In de Keukenhof trokken ze zelf trouwens ook veel bekijks, vooral toen er voor de lunchpicknick allerlei exotische gerechten tevoorschijn kwamen. Er wordt nog steeds over gepraat."

Fietslessen en verkeerslessen voor statushouders

Enkele statushouders lieten weten geen auto te hebben en te willen fietsen naar hun nieuwe werk. Welkom in Wageningen sprong daarop in en geeft nu ieder woensdagmorgen fietsles in de stad bij het Werkpunt! WiW ontwikkelde samen met Veilig Verkeer Nederland afdeling Gelderland verkeerslessen. De verkeerslessen worden afgesloten met een certificaat.

- *Wanneer:* elke week fietslessen en de verkeerslessen in een cyclus van 2x 2 uur plus examen
- *Aantal vrijwilligers:* 1

Resultaten

De deelnemers hebben geleerd te fietsen en kunnen veilig deelnemen aan het verkeer. Ze zijn mobieler en hebben meer mogelijkheden om deel te nemen aan de Wageningse samenleving.

Samenwerking Woonwerkplaats de Kleine Wereld

Tijdens een Welkom in Wageningen overleg bedacht een Wageningse architect om een leegstaand publieke gebouw te herbestemmen tot woonruimte en vluchtelingen mee te laten doen. Zo krijgen zij de kans om werkervaring op te doen, de taal te leren en de wijk te leren kennen.

De architect en een van de WiW-bestuursleden zijn initiatiefnemer van Woonwerkplaats de Kleine Wereld (www.stichtingdekleinewereld.nl).

Er is nog steeds een nauwe samenwerking tussen beide organisaties. En ook met Vluchtelingenwerk (VWON) en het Huis van de Wijk. Deze samenwerking vierden we tijdens een Open Dag op 22 juni 2019 en dit werd zeer positief ontvangen in Wageningen:

<https://www.gelderlander.nl/wageningen/appartementen-bouwen-en-integreren-hand-in-hand-in-wageningen~a621872b/>

Ontwikkeltafel Vluchtelingen

WELSAAM is een samenwerkingsverband van 30 partners in Wageningen. Om vlot te overleggen en af te stemmen, zijn Ontwikkeltafels in het leven geroepen. Wie bij een onderwerp betrokken is, gaat rond de tafel zitten. Daar maakt men met elkaar afspraken over de uitvoering van het werk en zorgt met elkaar voor ontwikkeling en verbetering. Ook relevante partijen buiten Welsaam en Wageningse inwoners worden actief bij Ontwikkeltafels betrokken.

WiW sluit aan bij de overleggen van de Ontwikkeltafel Vluchtelingen. Bij dit overleg worden recente ontwikkelingen besproken, behoeften en knelpunten geïnterviewd en afgesproken welke organisatie wat gaat doen.

Zo hebben veel Eritrese jongeren nog moeite om een weg te vinden in de Nederlandse samenleving. WiW organiseerde eerder een gesprek met deze groep. Door de samenwerking aan de Ontwikkeltafel heeft Vluchtelingenwerk met de jongerenwerker van Solidez dit onderwerp verder opgepakt en een programma opgesteld en uitgevoerd. Via de Ontwikkeltafel wordt ook doorverwezen naar ons maatjesproject en onze internationale vrouwengroep.

Halfjaarlijks vindt er een gesprek plaats tussen WiW en B&W. Afgelopen keer zijn Vluchtelingenwerk en Vluchtelingen Onder Dak hierbij aangesloten.

Statushouders gekoppeld aan Rotaryclub

WiW heeft 5 statushouders gekoppeld aan de Rotaryclub. WiW wilde voor deze statushouders een betere opstap in de maatschappij creëren. Enkele maanden namen zij deel aan de Rotary-bijeenkomsten. De Rotaryleden ondernemen activiteiten met hen en maken hen wegwijs. De statushouders breidden zo hun netwerk uit en krijgen advies en hulp. Zo werd een professionele naaimachine gevonden voor een Syrische kleermaker, die daarmee zijn toekomst opnieuw kan opbouwen.

Uit deze koppelingen zijn blijvende contacten ontstaan, sommigen ontmoeten elkaar nog wekelijks.

fietsgroep Rotary

En Verder...

- In samenwerking met een docent en leerlingen van de middelbare school organiseerde WiW een **Sinterklaasfeest** op het AZC. De speelgoedbank doneerde de cadeautjes.
- Afgelopen kerst organiseerde Welkom in Wageningen samen met Food of Cultures een **Winterfeest** voor de bewoners van het AZC georganiseerd. 30 Nederlandse vrijwilligers versierden de ruimte en dekten de tafels. Vervolgens was het aan de asielzoekers om te gaan zitten aan de tafels en werden ze de hele avond bediend met een lekker diner.
- Welkom in Wageningen koppelt muzikanten van het AZC aan muzikanten in de stad. Welkom in Wageningen regelt optredens voor ze. Een gitarist, violiste en zangeres treden met plezier op, o.a. op de Open Dag van Woonwerkplaats de Kleine Wereld, de Emmaus Jaarmarkt en het jaarlijkse oogstfeest van de wijngaarden.
Hieruit is een langdurige samenwerking tussen de muzikanten van AZC en stad ontstaan.

- Het COA verzoekt Welkom in Wageningen regelmatig om spullen voor bewoners, zoals kinderkleding of een kinderwagen. Via een **Facebookoproep** of gericht vragen in ons netwerk kunnen wij meestal aan de vraag voldoen.

Zo vroeg een AZC-bewoner aan een bestuurslid een driewiel-fiets voor een niet-mobiele vrouw. De volgende dag biedt iemand ons een tandem. De vrouw kan nu samen met haar broer naar de stad fietsen.

Wageningen, voorjaar 2019,

Het bestuur van Welkom in Wageningen:

Sandra Labree, Pauline van Tuyl, Masood Eslami en Jack Bogers.